

høve det Pligtarbejde, som gaar ud paa Snekastning, hvor det er blevet fastholdt som en ikke uvæsentlig Del af det System, der blev indført i 1858. Dermed vil jeg ikke benegte, at der kan være Kommuner, hvor man har været dets, saa frifindet dets saa vel situeret, at man har kunnet undlade at fordre dette Pligtarbejde, men jeg tror dog ikke at feile i, at i de allerfleste Kommuner er man ikke kommen videre, end til at man kun har benyttet Pligtarbejdet, forsaavidt det gjordes nødvendigt, til Snekastning.

Der er ikke saa af de Medlemmer, der staa paa Flertallets Side — og navnlig gjælder det baade om Udvalgets ærede Formand og dets Dødsfører ligesom om den sidste ærede Taler — der jævnlig ere komne tilbage til Spørgsmaalet om Beføstningen, hvilken de have ment vilde være saa uhyre stor. Ja, det har jeg heller slet ikke benegtet, at den vil blive stor; kun tror jeg, at de ærede Herrer i alt Fald ikke have et lige saa skarpt Blik for Beføstningen, naar den uden at gaa igjennem Sogneraadets Kasse gaar umiddelbart ud af Skatteydernes Lomme, som naar den gaar igjennem Kommunens Kasse, og dog er det aabenbart, at de samme Misligheder med Hensyn til Snekastningsarbejdet, der ere tilstede for Kommunerne, ogsaa ere tilstede for de private Mænd, der skulle sende deres Folk ud, og vel at mærke til et Arbejde, ved hvilket de ikke selv have Kommandoen over dem. Naar der kommer en Storm paa, efter at Folkene ere blevne samlede, og Folkene da blive sendte hjem igjen, saa vil det jo sjældent træffe, at Husbonden har Andet at gjøre end at sige til dem: Ja, gaa I nu ned og varm Jer og faae noget varmt D, og dermed er saa den Dag gaaet, og Husbonden har maattet betale den. Men naar det er Kommunen, der under saadanne Omstændigheder skal betale, saa taler man om, at det er kostbart at give en halv Dags Arbejdsløn, uagtet man ikke har faaet Nytte deraf. — Naar det dernæst i Dag er nævnt, hvad der ogsaa igaar flere Gange kom frem, at der vil blive paalagt Sogneraadene et stort Arbejde ved disse Dødsretter, Udarbejdelse af Lister osv., saa siger jeg: Det er virkelig Noget, man maa

finde sig i; vil man have kommunal Frihed og Selvstyrelse, saa maa man sandelig ogsaa finde sig i, at der er Noget at bestille. Arbejdet forsvinder ikke, fordi det overføres fra de lønede Autoriteter til Sogneraadene, saa det er ikke Noget, der kan give berettiget Grund til at beklage sig. — Hvad angaar dette Spørgsmaal om de store Beholdninger, da udtalte jeg allerede igaar, at man gjør noget Mere ud af, end det egentlig er værd. Seg vil ikke gjerne sige, at man gjør mere „Bæsen“ af det; men jeg tror, man ser paa det med større Frygt, end det i og for sig fortjener; thi der er jo dog en overordentlig simpel Maade at ordne denne Sag paa. Det er jo nemlig slet ikke nødvendigt, som det blev sagt, hvert Aar at have en saadan stor Kassebeholdning liggende, af hvilken man taber Renterne, og som man skal være ansvarlig for. Man kan jo sætte den ind i en Sparekasse, eller hvor man vil, saaledes at man altid kan have den til Raadighed, naar Tidens Fylde kommer, da man skal bruge den. Det er i alt Fald et Forhold, som efter min Overbevisning for praktiske Folk ikke vil medføre nogen saadan Ulempe, at det er værd at lægge særdeles Vægt derpaa. — Det, jeg navnlig har mod Flertallets Forslag, er dette, at det hæver Forpligtelsen for en stor Del af Arbejderbefolkningen til at forrette denne Tjeneste, og derved, mine Herrer, giver Herredømmet over Situationen i de jordløse Husmænds og Indsiddernes Vold. Det er det, som jeg væsentlig har imod Forslaget, og det kan ikke hjælpe Noget, at man siger til mig, at det har ikke Noget at betyde, idet den Slags Tilfælde aldrig ville indtræde. Jeg svarer derpaa: Det kunne hverken De, mine Herrer, eller jeg eller noget Menneske sige noget Bestemt om; der gaar for Tiden Strømninger igjennem Samfundet, om hvilke Ingen kan vide, hvilken Retning de ville tage; men selv om de ikke tage en saadan Retning som den, jeg før hentydede til, saa siger jeg dog, at Forholdene let ville kunne stille sig saaledes, at den Byrde, som Flertallet vil paalægge efter Hartkorn, Assurancefum og Folkehold, bliver meget større end den, man havde tænkt sig at ville lægge derpaa, idet jo efter Flertallets Forslag vil man have kommunal Frihed og Selvstyrelse, saa maa man sandelig ogsaa finde sig i, at der er Noget at bestille. Arbejdet forsvinder ikke, fordi det overføres fra de lønede Autoriteter til Sogneraadene, saa det er ikke Noget, der kan give berettiget Grund til at beklage sig. — Hvad angaar dette Spørgsmaal om de store Beholdninger, da udtalte jeg allerede igaar, at man gjør noget Mere ud af, end det egentlig er værd. Seg vil ikke gjerne sige, at man gjør mere „Bæsen“ af det; men jeg tror, man ser paa det med større Frygt, end det i og for sig fortjener; thi der er jo dog en overordentlig simpel Maade at ordne denne Sag paa. Det er jo nemlig slet ikke nødvendigt, som det blev sagt, hvert Aar at have en saadan stor Kassebeholdning liggende, af hvilken man taber Renterne, og som man skal være ansvarlig for. Man kan jo sætte den ind i en Sparekasse, eller hvor man vil, saaledes at man altid kan have den til Raadighed, naar Tidens Fylde kommer, da man skal bruge den. Det er i alt Fald et Forhold, som efter min Overbevisning for praktiske Folk ikke vil medføre nogen saadan Ulempe, at det er værd at lægge særdeles Vægt derpaa. — Det, jeg navnlig har mod Flertallets Forslag, er dette, at det hæver Forpligtelsen for en stor Del af Arbejderbefolkningen til at forrette denne Tjeneste, og derved, mine Herrer, giver Herredømmet over Situationen i de jordløse Husmænds og Indsiddernes Vold. Det er det, som jeg væsentlig har imod Forslaget, og det kan ikke hjælpe Noget, at man siger til mig, at det har ikke Noget at betyde, idet den Slags Tilfælde aldrig ville indtræde. Jeg svarer derpaa: Det kunne hverken De, mine Herrer, eller jeg eller noget Menneske sige noget Bestemt om; der gaar for Tiden Strømninger igjennem Samfundet, om hvilke Ingen kan vide, hvilken Retning de ville tage; men selv om de ikke tage en saadan Retning som den, jeg før hentydede til, saa siger jeg dog, at Forholdene let ville kunne stille sig saaledes, at den Byrde, som Flertallet vil paalægge efter Hartkorn, Assurancefum og Folkehold, bliver meget større end den, man havde tænkt sig at ville lægge derpaa, idet jo efter Flertallets Forslag vil man have kommunal Frihed og Selvstyrelse, saa maa man sandelig ogsaa finde sig i, at der er Noget at bestille.